

Ana Ostojić
Nera Đonlić
Tina Pajdaš
Nikola Sebastian Jambrošić
Marica Tadin
Domagoj Brlečić

SVIJET GLAZBE 8

Udžbenik iz glazbene kulture u osmom razredu osnovne škole

2. izdanje

2022.

Nakladnik

ALFA d. d. Zagreb

Nova Ves 23a

Za nakladnika

Ivan Petric

Direktorica nakladništva

mr. sc. Daniela Novoselić

Urednica

Ana Ostojić, prof. mentor

Recenzija

dr. sc. Mirjana Horvat

Đurđica Kalebić, prof. mentor

Lektura i korektura

Kristina Ferenčina

Likovno i grafičko oblikovanje

Irena Lenard

Ilustracija

shutterstock.com, Stjepan Lukić

Fotografija i videozapis

Snimke iz arhiva KUD-ova i škola, GEWA GmbH music company, Institut za etnografiju i folkloristiku, Fotoarhiva ansambla LADO (pučki plesovi), Arhiva Alfe, KD Vatroslava Lisinskog, Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb UDK 78.071, shutterstock.com, privatna arhiva Branka Pleština Stanić, privatna arhiva Sandra Rudelj, TGZ Vrljka

Notografija

Tomislav Koščak

Digitalno izdanje

Alfa d. d.

Mozaik Education Ltd.

Tehnička priprema

Alfa d. d.

Tisak

Tiskara Zelina d.d.

Proizvedeno u Republici Hrvatskoj, EU

Udžbenik je uvršten u Katalog odobrenih udžbenika rješenjem Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske:

KLASA: **UP/I-602-09/21-03/00038**, URBROJ: **533-06-21-0002**, od **20. svibnja 2021.**

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001127613.

OPSEG PAPIRNATOG IZDANJA	MASA PAPIRNATOG IZDANJA	KNJIŽNI FORMAT	CIJENA
124 str.	273 g	265 mm (v) x 210 mm (š)	33,63 kn

Digitalno izdanje dostupno je na digitalnoj platformi *mozaLearn* na internetskoj adresi **www.mozaweb.com/hr** pod identifikacijskim brojem **HR-ALFA-GLA8-3397**.

© Alfa

Ova knjiga, ni bilo koji njezin dio, ne smije se umnožavati ni na bilo koji način reproducirati bez nakladnikova pismenog dopuštenja.

Mozaik Education Ltd. zadržava intelektualno vlasništvo i sva autorska prava za komercijalne nazive *mozaBook*, *mozaWeb* i *mozaLearn*, digitalne proizvode, sadržaje i usluge proizvedene neovisno o nakladniku Alfa d. d.

Sadržaj

RAZLIČITOST JE BOGATSTVO

Koračajmo Hrvatskom.....6

Istra i Hrvatsko primorje.....	8
Dalmacija	10
Lika i Gorski kotar	12
Središnja i Sjeverozapadna Hrvatska ...	13
Slavonija, Baranja i Srijem.....	14
Međimurje i Podravina	15
Hrvatska nematerijalna kulturna baština	16

Glazba udaljenih kultura.....19

Južna Amerika	19
Novi Zeland	24
Australija.....	26

Crossover glazba

28

Ples i plesna glazba

30

Tradicijski plesovi	34
Društveni plesovi	36

SVIJET GLAZBE KROZ

GLAZBENO-SCENSKE VRSTE

Opera..... 42

W. A. Mozart: Čarobna frula	46
G. Verdi: Rigoletto	48
I. pl. Zajc: Nikola Šubić Zrinjski.....	50
J. Gotovac: Ero s onoga svijeta	52
Može li i drukčije? Rock-opera.....	54

Opereta..... 56

I. Tijardović: Mala Floramye.....	57
J. Strauss ml.: Die Fledermaus (Šišmiš) ...	58

Mjuzikl.....59

A. L. Webber: Fantom u operi	61
A. Kabiljo: Jalta, Jalta	62
B. Pasek, J. Paul: Dear Evan Hansen ...	64

Balet

65

P. I. Čajkovski: Labuđe jezero	66
F. Lhotka: Đavo u selu	67

VREMEPLOV

Stil

70

Srednji vijek.....72

Renesansa

78

Barok

84

Klasicizam

90

Romantizam

94

Glazba 20. i 21. st.

98

Svijet jazza	101
Svijet rocka	108
Svijet popa	115
Svijet elektroničke glazbe	116

Popis glazbenih primjera za slušanje.....120

Različitost je bogatstvo

Nakon ove cjeline moći će:

- usporediti glazbu, ples i narodne nošnje u svim hrvatskim regijama
- temeljem slušanja razlikovati različite načine pjevanja u Hrvatskoj
- opisati razvoj plesne umjetnosti
- razlikovati vrste plesova
- usporediti različite glazbeno-izražajne sastavnice različitih vrsta glazbe (*crossover*).

Koračajmo Hrvatskom

PODRAVINA

25.

SLAVONIJA

BARANJA

27.

26.

23.

28.

29.

SRIJEM

POSAVINA

LEGENDA

- 1) poskočica lindo
- 2) lijerica
- 3) moreška
- 4) mandolina
- 5) nošnja iz Splita
- 6) nošnja iz Vrljke
- 7) muška klapa i mandolinski sastav
- 8) mih
- 9) nošnja s Paga
- 10) lička kapa
- 11) tambura samica
- 12) šurle
- 13) tanac s otoka Krka
- 14) triestina
- 15) sopile u paru
- 16) balun

- 17) Modruš
- 18) nošnja iz Pokuplja
- 19) dvojnice
- 20) Prigorec
- 21) ples iz Međimurja
- 22) cimbal
- 23) posavski drmeš
- 24) bilogorske dude
- 25) nošnja iz Podravine
- 26) nošnja iz Slavonije
- 27) tamburaški sastav
- 28) Donji Andrijevići, Ljelje
- 29) gajde

2.

1.

ISTRA I HRVATSKO PRIMORJE

Bilo vavek veselo

Veselo

trad. Istra

1. Bi - lo va - vek ve - se - lo bra - čo mo - ja mi - la
Ta na ta na ta na naj ta na ni na ne na
2. Za - kan - taj - mo ju - na - čki da se ze - mlja tre - se
Ta na ta na ta na naj ta na ni na ne na

ki se dr - ži ki - se - lo mla - da za nj' ne bi - la.
ta na ta na ta na naj ta na ni na ne na.
za - ple - ši - mo hr - vat - ski do - kle no - ga ne - se.
ta na ta na ta na naj ta na ni na ne na.

1 Zbogom selo

2 Lipa Tonina moja, pjevanje na tanko i na debelo

Pjevanje na tanko i na debelo jest način pjevanja rasprostranjen u Istri, Hrvatskom primorju i na otocima sjevernog Jadrana. Odnos glasova sličan je i kod sviranja na veloj i maloju sopeli. Najčešće pjevaju dva muška glasa: jedan pjeva u normalnom registru, a drugi u falsetu (rekli bismo da oponaša zvuk male roženice), iako mogu pjevati i muški i ženski glasovi. Takvo dvoglasje izvodi se u sekstama ili tercama, a završetci su jednoglasni (unisono).

istarski ples

3 La muieru maladita, bitinada – pjesma istarskih Talijana

Bitinada je vrlo star način pjevanja talijanske manjine u Rovinju. Označava višeglasnu pučku pjesmu u kojoj solist pjeva, a skupina pjevača prati ga oponašajući zvukove glazbala. Pri njihovom pjevanju često se ne može točno razaznati zvuk pojedinog glazbala. Pučki pjevači bitinadori u svojoj se izvedbi koriste improvizacijom.

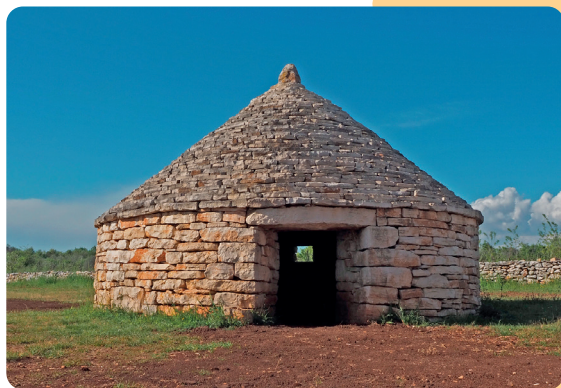
4 Balun, mih

5 Stara polka, šurle

nošnja iz Istre

kažun u Istri

Obilježja glazbe Istre i Hrvatskog primorja

- istarsko dvoglasno pjevanje (dvoglasje tijesnih intervala)
- pjevanje na tanko i na debelo
- tarankanje, tararajkanje – način pjevanja u kojem se najčešće u tekst pjesme umeću slogovi bez značenja (ta-na-na, ta-na ni-na ne-na)
- karakteristična boja tona u vokalnoj se glazbi postiže snažnim pjevanjem, djelomično kroz nos
- plesovi: tanac, balun, *sette passi* [č. šete paši]
- glazbala: vele i male sopile (roženice), šurle, istarski mih, dvojnice

DALMACIJA

Vratija se Šime

Glazba: N. Kalogjera

Obrada: Lj. Stipišić

Allegro

I.

II.

III.

1. Di je bi-ja? Di je bi-ja?
 2. Di je bi-ja? Di je bi-ja?
 3. Di je bi-ja? Ne-ka ne zna!
 4. Di je bi-ja? Ne-ka ne zna!

f 1. Vra - ti - ja se Ši - me! Vra - ti - ja se Ši - me!
f 2. Vra - ti - ja se Ši - me! Vra - ti - ja se Ši - me!
p 3. Vra - ti - ja se Ši - me! Ni - ko pra - vo ne zna!
ff 4. Vra - ti - ja se Ši - me! Ni - ko pra - vo ne zna!

Più mosso

Tri ga da - na i tri no - ci ni - je bi - lo do - ma,
 Ka - žu da je smok - ve kre - ja, ka - žu da je pi - ja,
 Ne - ka mi - sle ča ji vo - ja, i bo - je i go - re,
 Di je bi - ja da je bi - ja li - po mu je bi - lo,

ni - kon ni - šta ni - je re - ka, još ga o - bid če - ka.
 ka - žu da je sve do ju - tra u pre - žu - nu bi - ja.
 tri je da - na sri - tan bi - ja kraj di - voj - ke svo - je.
 di je bi - ja da je bi - ja li - po mu je bi - lo.

Fine

manje poznate riječi: obid – ručak; kreja – krao; pržun – zatvor; ča ji voja – što ih je volja

Na ovom mjestu u 4. strofi pjevači zaustavljaju pjevanje.

Dva pjevača izgovaraju:

1. glas (žustro, podrugljivo)

– An? Vratiti se, merlo?!

2. glas (mirno, krijući):

– A evo jesan! Pa čaaa?

dio muške splitske nošnje – điletin (prsluk) i tradicionalna ženska frizura splitske nošnje

Preporuka za slušanje:

- 6 Igra kolo kraj Svetog Ivana
- 7 Nisam doša
- 8 Jabuka je moja
- 9 Stari splitski plesovi
- 10 Poskočica linđo
- 11 Oj, ljubilo se dvoje djece male, orcanje
- 12 Pitaju me odakle si mala, ojkanje
- 13 Gango moja gango

splitski ples

Ganga dolazi iz Imotske krajine početkom 19. st. Pjesmu izvode troje, četvero, petero ili u skupini, a pjevaju je i stari i mladi. Najvažniji je onaj koji započne pjevanje – on određuje način pjevanja, temu i sadržaj pjesme. Sve što se nije smjelo ili moglo izgovoriti u svakodnevnim prigodama, izgovaralo se gangom. Za one koji prate pjevača kaže se da gusle ili gangaju, izgovarajući slogove *gan*, *ga* ili grubljim vokalom *e* ili *o*. Pjevanje gange izvodi se u desetercu ili osmercu. Danas se njeguje na području Dalmatinske zagore, Hercegovine i Sinjske krajine (rera), kako se ne bi zaboravila. Godine 2009. upisana je u Registar nematerijalne kulturne baštine.

vrlička nošnja

Obilježja dalmatinske glazbe

- višeglasno pjevanje, pjevanje u tercama
- klapsko pjevanje
- ojkanje; ganga i rera
- plesovi: stari splitski plesovi (monferina, četvorka i šaltin), polka, linđo, trogirski šotić, moreška, kumpanija
- glazbala: mandolina, dalmatinski mih, dvojnice, gusle, lijerica
- fešta: proslava povezana uz dan određenog svetca

LIKA I GORSKI KOTAR

Okreni se, kolo moje malo

trad. Lika
Zapis: G. Knežević

Preporuka za slušanje:

14 Liko moja, tamburice stara

15 Oj, Otočcu, ti selo na brigu

16 Lički tanac, mišnjača

17 Čobanska svirka, dvojnice

KUD Sinac

Obilježja glazbe Like i Gorskog kotara

- ojkanje (u osmercu ili desetercu), rozgalica
- plesovi: gluvo ili nijemo kolo, lički tanac
- glazbalo: tambura kuterevka
- derneći – svečanosti povezane s proslavama svetaca

lička kapa

SREDIŠNJA I SJEVEROZAPADNA HRVATSKA

Lepe ti je Zagorje zelene

trad. Hrvatsko zagorje

Živo
G C G

mf

1. Le - pe ti je, le - pe ti je Za - gor - je ze - le - ne,
2. Još je lep - še, još je lep - še ot - kad po go - ri - caj,
3. Si - ra, pu - tra, vr - hnja, mle - ka, ja - jec i krum - pi - ra,

D7 G D7 G

Za - gor - je ze - le - ne, Za - gor - je ze - le - ne, le - pe ti je,
ot - kad po go - ri - caj, ot - kad po go - ri - caj još je lep - še,
ja - jec i krum - pi - ra, ja - jec i krum - pi - ra, si - ra, pu - tra,

C G D7

le - pe ti je Za - gor - je ze - le - ne, *f* ve - se - le je
još je lep - še ot - kad po go - ri - caj ja - ke fu - čka
vr - hnja, mle - ka, ja - jec i krum - pi - ra vse to mo - reš

G G D7 G

vu jnem vsa - ki dan, ve - se - le je vu jnem vsa - ki dan!
čr - ni aj - zli - ban, ja - ke fu - čka čr - ni aj - zli - ban!
leh - ko pro-dat sad, vse to mo - reš leh - ko pro-dat sad.

Preporuka za slušanje:

manje poznate riječi: *črni ajzlban* – crna lokomotiva; *tira* – vozi, juri; *cug* – vlak

- 18 Dobar večer dobri ljudi
- 19 Šroteš, Hrvatsko zagorje
- 20 Gračanska svadbena polka, zagrebačko Prigorje
- 21 Jurjevski napjev s Bilogore
- 22 Lepi Juro
- 23 Precveli su plavi tulipani, Posavina
- 24 Đikalica – Vučjak, Karlovac

licitarsko srce

ansambl LADO

Obilježja glazbe Središnje Hrvatske

- dvoglasno pjevanje (najčešće žene), šaljivi tekstovi pjesama
- plesovi: drmeš, šroteš, đikalica
- glazbala: tambure, jedinka (žveglica), okarina, strančica, zujalka
- proštenja – svečanosti povezane s proslavama svetaca

SLAVONIJA, BARANJA I SRIJEM

Savio se ružmarin

trad. Slavonija

Veselo

C **F** **C** **G7** **C**

mf

1. Tri sam da - na ku - ku - ru - ze bra - la,
 2. Dok sam di - ki ku - pi - la du - va - na,
 3. Tri bi da - na so - kak mi - ri - sa - o,
 4. Od di - ki - na fi - no - ga du - va - na,

C **F** **C** **G7** **C**

tri sam da - na ku - ku - ru - ze bra - la!
 dok sam di - ki ku - pi - la du - va - na.
 tri bi da - na so - kak mi - ri - sa - o.
 od di - ki - na fi - no - ga du - va - na.

C **G7** **C** **G7**

Sa - vi - o se ru - žma - rin di - ki na še - šir,

C **G7** **C** **D7** **G**

ra - sta - je se dan i noć, di - ko: »La - ku noć!«

Preporuka za slušanje:

- 25 Šokačko kolo
- 26 Gajdaško i veliko kolo
- 27 Divojka Mara žito je žela
- 28 Ceranac
- 29 Bečarac

nošnja zlatara –
Donji Andrijevi

Obilježja glazbe Slavonije, Baranje i Srijema

- bečarac (u desetercu)
- plesovi: kolo, ples u parovima, ples utroje (logovac)
- glazbala: tambura samica, bisernica, brač, bugarija, čelo, berde, diplice, diple, slavonske gajde
- kirvaj (kirbaj) – svečanosti povezane s proslavama svetaca

MEĐIMURJE I PODRAVINA

Vehni, vehni fijolica

trad. Međimurje

Mirno

1. Ve - hni, ve - hni fi - jo - li - ca, ne ža - lo - sti me,
2. Zra - sla si kak tu - li - pan med već ru - ža - mi;
3. Vi - dim gla - vu spu - šče - nu____ dru - gom na pr - sa,

ar te ftr - či ne-mrem ja, ve-hni gr - li - ca! Za - sa - dil sam ja te - be
a - li da mi sve zah-man, jaj, na-vek me - ni. Ve-hni, ve-hni gr - li - ca,
žu - te la - si spu - šče - ne ji do po - ja - sa. Ah, ža - lost me pri-mi - la,

vu glu - bi - nu sr - ca, a - li vi-dim da dru - gi od dna te tr - ga.
kaj te ne tr - gam, ni - ti vi - še svo - je - mu sr - cu ne tre - bam.
kda ja te vi - dim,____ kad ti u - sta ru - me - na več ne lju - bim.

manje poznate riječi: *vehni* – uveni; *fijolica* – ljubica; *ar te ftrči* – ako te otrgnuti; *glubinu* – dubinu; *ji navek meni* – joj meni zauvijek (frazza iz naricaljki)

Preporuka za slušanje:

- 30 Faljila se Jagica, Međimurje
- 31 Vu toj turskoj zemlji, Međimurje
- 32 Komu majka beli kolač pečeš, Međimurje
- 33 Preko Drave grmljavica, Podravina
- 34 Ples z ropčecom i drmeš, Podravina

nošnja iz Međimurja

Obilježja glazbe Međimurja i Podravine

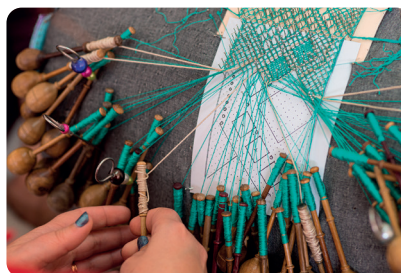
- međimurska popevka (jednoglasne, u pentatonici ili modusima, zbog čega zvuče arhaično)
- mužikaši (žičana glazbala), bandisti (limena glazbala)
- glazbala: dude, cimbal (u Podravini cimbul), tambure, citra
- plesovi: drmeš, ples z ropčecom, ili se zovu po pjesmama
- proštenja – svečanosti povezane s proslavama svetaca

HRVATSKA KULTURNA NEMATERIJALNA BAŠTINA NA UNESCO-ovim POPISIMA

- čipkarstvo u Hrvatskoj
- dvoglasje tijesnih intervala Istre i Hrvatskog primorja
- Festa sv. Vlaha, zaštitnika Dubrovnika
- godišnji proljetni ophod Kraljice ili Ljelje iz Gorjana
- procesija Za Križen na otoku Hvaru
- umijeće izrade drvenih tradicijskih dječjih igračaka s područja Hrvatskoga zagorja
- godišnji proljetni ophod Zvončari s područja Kastavštine
- medičarski obrt na području sjeverne Hrvatske
- Sinjska alka, viteški turnir u Sinju
- ožkanje
- bečarac
- nijemo kolo s područja Dalmatinske zagore
- klapsko pjevanje
- mediteranska prehrana
- Ekomuzej Batana
- međimurska popevka
- umijeće suhozidne gradnje

zvončari

izrada čipke

alkar

suhozidi na Biševu

Godina je 2037., a ti radiš u Središnjoj državnoj agenciji za promicanje tradicijske hrvatske glazbe. Tvoje radno mjesto iznimno je odgovorno – menadžer si glazbenih folklornih događanja u zemlji i koordinator predstavnika turističkih zajednica svih gradova i naselja u Hrvatskoj.

Središnja državna agencija za promicanje tradicijske hrvatske glazbe dobila je poziv od Svjetske organizacije za zaštitu kulturne baštine da predstavi Hrvatsku na prvoj međunarodnoj smotri folkloru, a tvoj je zadatak odabrati što će sve biti na programu, odnosno kojim će se plesovima i pjesmama predstaviti Hrvatska¹.

Hrvatska točka smije trajati najviše 15 minuta, a u njoj mora biti:

- zastupljena svaka hrvatska regija, s jednim kulturno-umjetničkim društvom
- ples, pjesma, glazbala i narodna nošnja iz svake regije
- prikazana različitost glazbe hrvatskih regija, ali i sličnosti (gdje ih je moguće pronaći).

Tvoj je zadatak osmisлити program za hrvatsku točku, s nazivima kulturno-umjetničkih društava i regija iz kojih dolaze te odabrati reprezentativne glazbene i plesne primjere kojima ćeš predstaviti svoju državu (pripazi da nazivi primjera budu ispravno navedeni).

¹ Sva su imena institucija i radnih mjesta u ovom zadatku izmišljena. Svaka je sličnost sa stvarnim zbivanjima slučajna.

Kolendanje (ili koledanje) stari je običaj koji se u božićno vrijeme prakticira u čitavoj Hrvatskoj. Koledari pjevajući idu od kuće do kuće, čestitaju imendane i blagdane te traže simbolične darove od domaćina. Svako geografsko područje ima svoje kolendarske običaje, kao i točno razdoblje unutar kojeg se smije kolendati.

Istekla je iza gore

Umjereno

trad. Brač

1. I - za - šla je i - za go - re, Go - spo - di - ne moj, _____
2. Tri se kra - lja u - pu - ti - še, Go - spo - di - ne moj, _____
3. Zvi - zda im je put ka - za - la, Go - spo - di - ne moj, _____
4. Poj - te ta - mo ma - lo da - lje, Go - spo - di - ne moj, _____
5. A u spi - lji Bo - žjeg Si - na, Go - spo - di - ne moj, _____

je - dna zvi - zda	da - nak zo - re,	s Va - mi	An - đel	stoj. _____
o - ni pu - ta	ne u - mi - še,	s Va - mi	An - đel	stoj. _____
je - dna zvi - zda	dan - ka zo - re,	s Va - mi	An - đel	stoj. _____
ne - ci - ce - te	je - dnu spi - lju,	s Va - mi	An - đel	stoj. _____
Spa - si - te - lja	ci - log svi - ta,	s Va - mi	An - đel	stoj. _____

otok Brač

nošnja otoka Brača

Dobra večer, mi kucamo

trad. Dubrovnik

Veselo

D A⁷ G D A⁷ D G D
 Do - bra ve - čer mi__ ku - ca - mo no - vo lje - to če - sti - ta - mo,
 D A⁷ A⁷ D A⁷
 do - šli smo vam ko - len - da - ti, ve - šim dvo - rim fa - le da - ti.
 D G D G D A⁷ D A⁷ D
 O - vdje, o - vdje, na - zdra - vlje vam no - vo lje - to do - đe.
 D A⁷ D
 Ko - len - do, ko - len - do, ve - se - lo, no - vo je lje - to do - spje - lo.
 D A⁷ D
 Go - spa - ra na - še - ga prid dvo - re, pi - vaj - mo bra - ćo do zo - re.

35 Dobra večer, mi kucamo, trad.

Dubrovnik

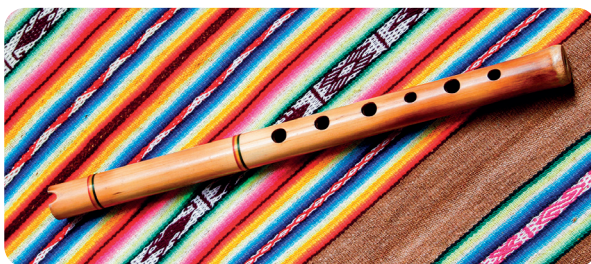

kolendari

● Glazba udaljenih kultura

JUŽNA AMERIKA – PRADOMOVINA INDIJANACA

Do otkrića američkog kontinenta 1492. godine živjela su u Južnoj Americi samo indijanska plemena. Dolaskom konkvistadora (španjolskih osvajača) u 16. st. započinje proces kolonizacije Južne Amerike. Španjolci, i manjim dijelom Portugalci, iskorištavali su prirodna bogatstva kontinenta (srebro i zlato) i domorodačko stanovništvo kao radnu snagu. Izlagani prisilnom radu i zlostavljanju, domorodci su često umirali od europskih bolesti na koje nisu imali razvijen imunitet (boginje, gripa, tifus). Razdoblje kolonizacije završava u 19. st., a Južna Amerika zbog prožimanja različitih kultura postaje nevjerojatno raznolik kontinent.

kena – uzdužna flauta

Panova frula – niz cjevčica od trske različitih dužina povezanih u dva reda

maska s karnevala u Peruu

Peru

Autohtono stanovništvo Perua bio je narod Inka. Osim kolonizatora, s vremenom u Peru dolaze i useljenici iz Kine, Japana, Njemačke, Italije, Hrvatske, Britanije i Francuske. Peru postaje pravo multikulturalno središte, što je utjecalo i na glazbu u kojoj se mogu čuti andski, afrički i španjolski elementi.

Peru u četiri koraka

Festivali

U Peruu se održava gotovo 3000 festivala, procesija i karnevala. Većina od njih ima vjerski kontekst. Jedno od najvažnijih događanja jest Festival sunca, kojim se obilježava zimski solsticij. Narod pjesmom, plesom i nošenjem vjerskih obilježja odaje počast bogu sunca.

festival u gradu Cusco

Tradicijski plesovi – La Marinera i Danza de las tijeras (ples sa škarama).

La Marinera je jedan od najpopularnijih tradicijskih plesova. Muškarac i žena plešu jedno oko drugoga oponašajući udvaranje.

Danza de las tijeras obredni je ples povezan s nadolazećom sjetvom. Nazvan je po škarama kojima plesači zveckaju tijekom plesa. Ples prate violina i harfa.

ples sa škarama

Yma Sumac

Peruanska pjevačica umjetničkog imena Yma Sumac (1922. – 2008.), što na kečuanskom² jeziku znači „kako je lijepa“. Poznata je po iznimnom velikom opsegu glasa, više od četiri oktave. Njezino su pjevanje glazbeni kritičari uspoređivali s pjevom ptica.

36 Yma Sumac: *Chuncho* [č. Čunčo]

- Je li Yma Sumac duboki ili visoki pjevački glas? Objasni.
- Po čemu se najviše ističe njezina interpretacija?

Pogledaj u elektroničkom udžbeniku Ymu u duetu s flautom.

- Poslušaj i usporedi obje izvedbe.
- Koja ti se izvedba više svidjela i zašto?

El condor pasa

El condor pasa (Kondorov let) jedna je od najpoznatijih peruanskih skladbi, a skladao ju je Daniel Alomía Robles 1913. godine. Do danas je doživjela više od 4000 obrada, i to u cijelom svijetu.

Usporedi dvije izvedbe. Po čemu su slične, a po čemu različite?

37 Ayllu: *El condor pasa*, obr.

38 Simon & Garfunkel: *El condor pasa*, obr.

² Quechua (kečua), službeni jezik kojim se govori u andskim regijama iako je španjolski službeni jezik koji se koristi u većini zemlje Južne Amerike.